

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO: LJUBLJANA, KNAFLJEVA ULICA ST. 5. — TELEFON: 51-23, 51-25, 51-24, 51-26 in 51-28. — Izhaja vsak dan opočetno. Mesečna naročnina 10.— Dtn, v inozemstvu 25.— Dtn.

Mir in rimska pravica:

Duce določil novi statut Ljubljanske pokrajine

Globoka in udana hvaležnost prebivalstva slovenskega ozemlja, ki so ga zasedle italijanske Oborožene Sile, do Kralja in Cesarja in do Duceja

Ljubljana, 3. maja. Danes je slovensko zasedeno ozemlje doživelo svoj zgodovinski dan. Kraljevi Civilni Komisar je danes dopoldne v sprejemni dvorani na Kr. Civilnem Komisarjatu sprejel zastopnike političnega, gospodarskega, delavskega in kulturnega življenja, ki so prišli, da mu izrazijo svojo zahvalo za dosedanje skrb za usodo zasedenega ozemlja ter za mir in red v njem. V veliki deputaciji slovenskih predstavnikov so bili bivši ban dr. Marko Natlačen, bivši ministri Ivan Pucelj, Ivan Mohorič, dr. Novak in dr. Gosar, bivša notarja dr. Ravnikar in dr. Grego-

rin, bivši narodni poslanci dr. Stare, dr. Golja, Kavka, Lavrič, Rigler, Smersu, dr. Hacc in Masič, zastopnik Trgovskega združenja Smrkolj, predsednik Zveze gostinskih obratov Majcen, predsednik Zveze bančnih zavodov Slokar, rektor vseučilišča dr. Slavič, predsednik Odvetniške zbornice dr. Zirovnik, predsednik Notarske zbornice dr. Kuhar, predsednik Zbornice za TI Čeč, predsednik Zveze industrijcev a Praprotnik, zastopnik Delavske zbornice Jonke in predsednik Novinarskega društva Virant.

ustavo, upoštevajoč etnični karakter ljudstva, geografski položaj ozemlja in posebne potrebe pokrajine.

Člen 3.

Vladno oblast bo izvrševal Visoki Komisar, imenovan s kraljevim dekretom na predlog Dučejca Fašizma, Predsednika Vlade in Ministra za Notranje posele.

Člen 4.

Visokemu Komisarju bo pomagal svet 14 zastopnikov, izbranih med produktivnimi kategorijami slovenskega ljudstva.

Člen 5.

Vojaška služba ne bo obvezna za slovensko ljudstvo Ljubljanske Provincce.

Člen 6.

Poučevanje v ljudskih šolah bo obvezno v slovenskem jeziku. V srednjih in višjih šolah bo fakultativen pouk italijanskega jezika. Vse službene odredbe bodo izhajale v obeh jezikih.

Člen 7.

Kraljeva Vlada je pooblašena, da na ozemlju Ljubljanske Provincce objavlja Ustavo in druge zakone Kraljevine, da izdaja potrebne odredbe ter da jih dovede v sklad z že obstoječo zakonodajo in z odredbami, ki se bodo izdajale v smislu čl. 2.

Člen 8.

Ta dekret velja od dneva, ko bo objavljen v „Službenem listu“ Kraljevine ter bo predložen Zakonodajnim Skupščinama v surho zakonitve.

Nagovor Kr. Civilnega Komisarja

Kr. Civilni Komisar je v kratkih a jasnih besedah obrazložil dekret in posebej opozoril na pomen Dučevih dekretov za ureditev ustavnopravnega položaja Slovenije. Izrazil je prepričanje, da bo slovensko prebivalstvo s svojimi predstavniki na čelu, kakor v prvih dneh, tudi v bodoče sodelovalo z njim in oblastmi v prosep vse pokrajine.

Zahvala v imenu slovenskega ljudstva

Bivši ban dr. Natlačen je tedaj v imenu vseh prisotnih in v imenu vsega slovenskega naroda v Ljubljanski pokrajini izrazil najglobljo udanost Nj. Vel. Kralju in Cesarju in vso zahvalo Dučejju za plemenite posebne ukrepe, s katerimi so podana jamstva za naše varno življenje in bodočnost prebivalstva. Izročil je Kr. Civilnemu Komisarju spomenico za Dučejja, Ustanovitelja Imperija in Vrhovnega Poveljnika vseh Oboroženih Sil prošnjo, da bi mu jo predložil.

Kr. Civilni Komisar je slovenskim predstavnikom zagotovil, da bo njihovo spomenico takoj odposlal v Rim, tako, da bo nemudoma predložena Dučejju.

Dekret Kralja in Cesarja

Kr. Civilni Komisar je sprejel slovenske predstavnike v družbi svojih najbližjih sodelavcev in generala ter poveljnika gozdne milice dr. prof. Avgusta Agostinija, nadvse ljubeznivo. Kr. Civilni Komisar jih je kratko nagovoril in jim v svečani tišini prečital Kraljevi dekret, ki ureja novi ustavni položaj zasedenega slovenskega ozemlja.

Kraljevi dekret se glasi:

Člen 1.

Slovensko ozemlje, katerega meje so odredjene kakor na priključeni karti, je integralni del Kraljevine Italije in tvori Ljubljansko Provincco.

Člen 2.

S kraljevskimi dekreti, kateri se bodo izdali na predlog Dučejca Fašizma, predsednika Vlade, se bodo odredile uredbe za Ljubljansko Provincco, katera imajoč kompaktno slovensko ljudstvo, bo imela avtonomno

Manifestacije Vladoju in Duceju

Zgodovinsko svečanost je Kr. Civilni Komisar zaključil z vzkliki Vladoju, Duceju, Italiji in Ljubljanski pokrajini. Tem vzklikom so se pridružili vsi prisotni. Odbila je že 12. ura, ko se je svečanost, ki je pomenila prvi akt, od katere je odvisen ustanovni položaj in vsa bodočnost Ljubljanske pokrajine, zaključila. Vsi prisotni so se na povabilo Kr. Civilnega Komisarja še slikali. Kr. Civilni Komisar je še posebej želel, da se je poleg bivšega bana in rektorja vseučilišča postavil poleg njega tudi zastopnik delavstva.

Zahvalna spomenica škofa
Ko so se že razšli, je prispel na Kr. Civilni Komisarjat stolni prošt dr. Na-

drah, ki je Kr. Civilnemu Komisarju izročil osebno spomenico ljubljanskega škofa dr. Rožmana za Duceja. Tudi v tej spomenici so bili izraženi udani pozdravi in najgloblja zahvala za državopravno ureditev avtonomne Ljubljanske pokrajine. Kr. Civilni Komisar je škofu odposlancu zagotovil, da bo tudi njegovo spomenico nemudno poslal Duceju.

V slovenski zgodovini je bila danes napisana nova, nadvse pomembna stran: slovensko ozemlje, ki so ga zasedle zmagovite italijanske Oborožene Sile, je postalo del velike Kraljevine Italije. Bila je Ducejeva volja, da se Ljubljani in vsemu zasedenemu slovenskemu ozemlju ohranijo v okviru italijanske suverenosti vse narodnostne, kulturne in še posebej jezikovne tradicije. Ducejeva volja je bila, da dobi zasedeno ozemlje široko zasnovano samoupravo. Ze sam Sovset (Consulta), ki bo izvoljen v smislu Kraljevega dekreta po ustavnopravnem položaju zasedenega

slovenskega ozemlja, da podpre z besedo in dejanjem Kraljevega Civilnega Komisarja pri njegovem delu, je jasen izraz te volje največjega predstavnika sodobnega Rima.

V ta Sovset bodo pozvani k sodelovanju zastopniki vseh delovnih in proizvodnih panog slovenske zasedene dežele. Duce je hotel s tem dati odločno zagotovilo slovenskemu prebivalstvu, da bo deležno vsega, kar jamčijo in nudijo korporacijski zakoni italijanskemu narodu, ki mu urejajo vse njegovo gospodarsko in socialno življenje.

S prav posebnim poudarkom pa moramo opozoriti, da se bo ohranil slovenski jezik v šoli in drugih kulturnih ustanovah, da se bo ohranil tudi v službenem občevojenju po uradih in sploh pri oblasteh. V resnici so s tem podana vsa zagotovila nadaljnega narodnostnega in kulturnega razvoja slovenskih ljudi.

Vse ljudstvo Ljubljanske pokrajine in sploh ves slovenski narod se zaveda velikoga pomena take državopravne ureditve, takega spoštovanja njegovih kul-

turnih tradicij in bo nedvomno izkazal, kakor doslej v teh prvih dneh, tudi v bodoče vso svojo najglobljo udanost Kralju in Cesarju ter Njegovemu Vzvišenemu Savojskemu domu. Slovenski narod pozna in do najvišje mere ceni visoki vzgled hrabrosti, pravičnosti, modrosti in plemenitosti Velikega Vladarja, ki je, kakor je bil v nekdanjih vojnah, tudi v tej vojni sam vojak med svojimi vojaki.

Slovensko ljudstvo je in bo v bodoče prežeto zvestobe ter hvalečnosti do Duceja, ki je s svojo daljnovidnostjo dal slovenski deželji državopravno ureditev, spriču katere se bodo očuvala njegove tradicije, se bo ohranilo njegovo tehnično bistvo in se bodo spoštovala njegove kulturne pridobitve, ki je s tem statutom Slovincem daroval avtonomijo, kakršne tudi v preteklosti niso mogli doseči.

Prebivalstvo zasedenega ozemlja nove Ljubljanske pokrajine spoznava tako neposredno in dojema z vso iskrenostjo vidne izraze pravice, ki jo deli Rim, pravice moči, pravice miru, pravi-

ce, ki ukazuje spoštovanje narodov, ki jamči izvajanje pogojev, ki ustvarja red in zagotavlja narodom njihovo bodočnost.

In ob tej priliki naša čustva narakujejo, da izrazimo vse svoje občudovanje tudi za zmagovite italijanske Voje Sile, ki so prišle med nas, da nam vrnejo mir, da nam zagotovijo red in omogočijo izpolnjevanje naših novih nalog v okviru naših dolžnosti do Kralja in Cesarja ter do Duceja, ustanovitelja Imperija. V duhu korporacijskih načel in na osnovi slovenske kulturne avtonomije v polni zavesti teh temeljnih načel, ki bodo uravnavala razvoj naše nadaljnje usode, izražamo neomejeno, iskreno in popolno lojalnost prebivalstva Ljubljanske pokrajine do nove domovine.

Ljubljana v zastavah in z njo vsi naši kraji v naši novi Ljubljanski pokrajini, ki jih je prevzel val hvalečnosti in veselja spriču zgodovinskega dogodka, vidno, jasno in spoznavno potrjujejo te naše besede.

Vedno hujši pritisk v Afriki

Poročilo glavnega generalštaba št. 331

Ponovno bombardiranje luke La Valletta - Uničenje obrambnih naprav v Tobruku Sedem sovražnih letal sestreljenih, tri na Malti, štiri v Severni Afriki

Glavni stan vojnih sil je objavil naslednje 331. službeno vojno poročilo: Naša letala so bombardirala pristaniške naprave v La Valletti. V letalskih spopadih nad otokom Malto so nemški lovci sestrelili tri letala tipa Hurricane. V severni Afriki so bili na delu Italijanski in nemški oddelki na odseku pri Soltumu ter nemška letala. Poslednja so v nizkih poletih napadla sovražne avtomobile, koncentrirajoče se čete in baterije. Itali-

janska in nemška letala so še nadalje intenzivno bombardirala obrambne naprave Tobruka, kjer postaja naš pritisk zmerom jačji. Nemški lovci so sestrelili 4 sovražna letala.

Sovražnik je z letali napadel Derno in Benghazi. Bilo je nekaj žrtev. Škoda ni velika. Iz Vzhodne Afrike ni poročati nič posebnega.

glico odptule proti angleškim oporiščem na vzhodnem Sredozemskem morju.

Anglija preganena z evropskega kontinenta

Berlin, 3. maja. d. Po informacijah iz uradnih krogov so nemške čete sedaj zasedle tudi vse grške otoke v Egejskem morju z izjemo Krete. V nemških krogih poudarjajo, da je s tem vojna v Grčiji povsem končana. Nastaja torej novo razdobje v akciji za vzpostavitev novega reda v Evropi. Anglija je sedaj dokončno preganena z evropskega kontinenta.

Umik se ne da pretvoriti v zmago

Washington, 3. maja. s. Nekateri ameriški listi se boje, da ne bi s podrobnimi podatki o obseznosti angleškega poraza na Grškem vzeli poguma intervencionistom, katerih vrste že brez tega postajajo vedno redkeje kljub britanski propagandi in Židovskemu zlatu. Zato poskušajo predstaviti angleški beg iz Grčije kot uspeh. Ti poskusi seveda ne morejo prepričati javnosti, ki je takega mnenja, da se ne more smatrati za junaka oni, ki je bežal, in da se umik ne da pretvoriti v zmago. List »Washington Post« ugotavlja, da je bil umik angleških čet iz Grčije izveden pod daleko neugodnejšimi okoliščinami, nego umik pri Dunkerku, ter pravi, da so se Angliji sicer umaknili, toda poraz ostane poraz, pa čeprav bi bil umik še tako sijajen.

Uradni razglasi Mussolinijev razglas

Raztegnitev vojnega področja na Reško pokrajino in ozemlje zadržkega poveljstva

Rim, 2. maja. (Stefani) »Službeni list« je objavil naslednji razglas Vodje fašizma, Prvega Maršala Imperija in Poveljnika operirajočih čet na vseh frontah:

Člen 1. Ozemlje Reške pokrajine in zadržkega poveljstva je treba smatrati za vojno področje. Razveljavljena ostane t. e. nadalje 1. člen razglašja z dne 21. aprila

1941-XIX, s katerima so bili proglašeni za vojno področje nekateri predeli državne ozemlja.

Člen 2. Ta razglas se uveljavi z vsemi učinki kazenskega in vojaškega zakona z dnem, ko ga objavi Službeni list kr. Italije, z ostalimi pravnimi učinki pa dne 1. maja 1941-XIX ob 0. urn.

Obnova dela Italijanskega Kulturnega Zavoda

Ravnateljstvo Italijanskega Kulturnega Zavoda v Ljubljani obvešča vse svoje člane in obiskovalce tečajev, da bo Zavod znova pričel s popolnimi jezikovnimi tečaji in konferencami v ponedeljek, dne 5. maja. Urniki ostanejo nespremenjeni.

Zavod bo sprejemal tudi nove prošnje za vpis v tečaje, ki so že, kakor tudi za nove tečaje, ki se bodo pričeli to poletje. Podrobnejše informacije daje tajništvo Zavoda med uradnimi urami.

Brzojavne zveze z Italijo obnovljene

Pulj, 3. maja. u. Pokrajinsko poštno in brzojavno ravnateljstvo v Pulju je objavilo, da je že obnovljena zasebna brzojavna zveza med področjem, ki so ga zasedle italijanske čete v bivši Jugoslaviji, z vsem italijanskim ozemljem. Za poštni promet

Kraljevine z zasedenim ozemljem, se pobirajo pristojbine, ki veljajo v Kraljevini. Dopisovanje v obeh smereh sme biti v italijanski, nemški, francoski in hrvaščini. Brzojavke se odposiljajo na odgovornost odposiljalca.

Lepa svečanost na Cetinju

Kr. Civilni Komisar položil venec na grob bivše črnogorske vladarske rodbine

Cetinje, 3. maja. Ir. Kr. Civilni Komisar Mazzolini je večeraj položil venec na grob črnogorskih kraljev. Ob tej priliki je bila prirejena na Cetinju velika svečanost, ki se je udeležilo vse prebivalstvo s cerkvenimi in civilnimi dostojanstveniki na čelu. Svečanosti so prisostvovali tudi poveljniki polka na Cetinju in vsi oficirji italijanske garnizije. Obenem je bila tudi parada vsega italijanskega polka. Kr. Civilnega Komisarja je na trgu pred pravoslavno cerkvijo, v kateri so pokopani člani črnogorske vladarske rodbine, sprejel in pozdravil bivši minister Popović v družbi drugih oseb. Na pragu cerkve je Kra-

ljevega Civilnega Komisarja sprejel črnogorski metropolit. Kr. Civilni Komisar je na to položil velik venec na grob kralja Nikole. Sledila je svečana služba božja, ki jo je daroval metropolit ob veliki asistenci duhovščine. Ko je sredi velikih manifestacij Kr. Civilni Komisar zapuščaj cerkev, so ga zastopnik ljudstva in pravoslavne cerkve prosili, da bi tolmāčil pri italijanski vladni izraze hvalečnosti vsega črnogorskega ljudstva za čast in spoštovanje, ki ga je v imenu italijanskega naroda in vlade izkazal manom kralja Nikole in kraljice Milene.

Levji delež Italije pri zmagi na Balkanu

Razprava francoskega generalštabnega oficirja o poteku vojne proti bivši Jugoslaviji

Pariz, 3. maja. s. »Le Petit Parisien« objavlja krajšo razpravo francoskega štabnega kapetana o pohodu oboroženih sil proti bivši Jugoslaviji. Pisec zatrjuje, da je nemška vojska s svojim bliskovitim uspehom veliko vojaško taktično prednost nasproti pogumemu sovražniku, ki pa je bil brez modernega orožja, tako da so ga učinki nemške vojne tehnike popolnoma demoralizirali. Zato se je bojeval brez posebnega navdušenja in ob nenadni izpremembi pravca vladne politike ni prav razumel pomena te vojne. Francoski kapetan pojasnjuje taktiko nemškega generalnega štaba poudarjajoč med drugim, da je imela namen razbiti bivšo jugoslovensko vojsko ob albanski meji, da bi se tako nemške čete lahko čim prej združile z italijanskimi. Razpravo zaključuje s primerjavo položaja Srbije v letu 1915 in z nedavnim položajem bivše Jugoslavije ter

pripominja, da je to pot zaradi istočasne ofenzive italijanske vojske nemška armada lahko obkolila jugoslovanske čete ter zavzela pretežni del državne ozemlja. V resnici, pravi francoski pisec, so bili Italijani tisti, ki so presekali umik bivše jugoslovanske vojske.

Santiago, 3. maja. s. General Diaz piše v listu »Opinion« o deležu, ki ga je imela Italija v dosedanjih vojnih dogodkih. Dasi so se Italijani dobro bojevali od vsega začetka vojne in so v mnogih okoliščinah dokazali svoje junaštvo, je bila njihova naloga v najvišji meri nevaležna, ker so se morali boriti na več frontah proti znatno večjim neprijateljskim silam. General pristavlja, da je silovita in nagla italijanska iniciativa v Afriki in v Grčiji razbila angleške načrte, ki so hoteli ustvariti balkansko fronto proti osmima silama.

Bačka pod madžarsko oblastjo

Židje in naseljenci po letu 1918 morajo v treh dneh zapustiti zasedeno ozemlje

Trst, 3. maja. u. Iz Budimpešte poročajo, da so zaključene policijske akcije proti terorizmu, ki so skušali izvajati sabotažo v zasedenem področju Bačke. Madžarske oblasti so našle seznam članov srbske teroristične organizacije in so aretirale številne osebe ter razpršile teroristično tolpo. Madžarski vojaški oddelki sodelujejo pri normaliziranju plojbe po Dunavu, ki je bila otežkočena zaradi porušenih mostov. Bivša jugoslovanska vojska je pognala v zrak večino mostov na Dunavu in na Tisi.

Madžarske čete so zgradile zasilne mostove. Posebna komisija je krenila v južno Madžarsko, da bo skupno s hrvaško vlado proučila možnost graditve novih mostov na najvažnejših prehodih. Poveljstvo vojske, ki je zasedla Bačko, je izdalo medtem razglas, s katerim se pozivajo vsi Srbi, Bosanci, Črnogorci, cigani in Židje, ki so prišli v Bačko po letu 1918 in pred tem niso bili madžarski državljani, naj zapuste v treh dneh skupno s svojimi družinami zasedeno ozemlje.

Amerika je prav za prav že v vojni

Rim, 3. maja. s. Italijanski tisk opozarja na neposredne in bodoče posledice balkanske zmage in pozorno sledi bojevitemu zadržanju Zedinjenih držav in njihovega predsednika. »Tribuna« ugotavlja, da boče Roosevelt navidezno vzdržati nevtalnost, v resnici pa išče povoda za pričetek vojne proti silam osl. Vojna Amerike proti silam

osi se je dejansko že pričela, čeprav še ni vojne napovedi de iure. Pod pravezo, da brani demokracijo v Evropi, hoče ameriški avtokrat samo zmago ameriške demokracije nad Evropo in vsiliti istočasno svojo diktatorsko avtoriteto amerškemu ljudstvu.

Spopad med iraškimi in angleškimi četami

Irak se je z orožjem uprl angleškemu izigravanju Prvi spopad v okolici Bagdada

Budimpešta, 3. maja. Tukajšnji listi objavljajo poročila iz Turčije in Iraka, da se je razmerje med Anglijo in Irakom zaradi izkrocenja angleških čet v Basri silno poostriilo. Iraška vlada je nemudno koncentrirala večje oddelke čet okrog pomembnega letalskega oporišča Havanije, ki leži okrog 100 km daleč od Basre in že v četrtek zjutraj je prišlo do resnih spopadov med iraškimi oddelki in Angliji, ki so se hoteli polastiti tega letališča. Boji so trajali ves dan. Iraški odgovorni politični krogi ugotavljajo, da so Angliji na ta način hudo prekršili pogodbo, ki so jo imeli z Irakom.

Tukajšnji listi v zvezi s tem napovedujejo, da bo skoraj neizbežno izbruhnila vojna med Anglijo in Irakom. Na ta način bo borba Arabcev proti angleškim zatiralcem dobila novo smer in vse kaže, da se bodo Iraci kmalu na en ali drug način pridružili še ostali arabski predeli. »Pester Lloyd« govori o smodnišnici na Bližnjem vzhodu, ki lahko nenadoma eksplodira ter vrže v zrak neke vse angleški prestiž, marveč tudi vse angleške politične in vojaške postojanke v teh predelih sveta.

Bajrut, 3. maja. ir. Po vesteh, ki so pri sple iz Iraka so se sovražnosti med Angliji in Iraci v resnici že pričele. Do prvega spopada je prišlo v bližini letališča Habanija, 70 km severovzhodno od Bagdada. Vojne operacije se razvijajo ugodne za iraško vojsko.

Kabul, 3. maja. ir. Sovražnosti, ki so se pričele med Irakom in Angliji v četrtek zjutraj, so trajale ves dan. Spopadi so bili izredno intenzivni in so se naslednje noči še nadaljevali. Angliji so hoteli izigrati iraško-angleško pogodbo, toda iraška vlada je takoj odredila vse potrebne vojaške ukrepe v obrambo iraške neodvisnosti. Angliji so spriču tega zahtevali, naj se iraške čete spet umaknejo v svoje garnizije. Iraška vlada pa jih je nasprotno še ojačila.

Energični ukrepi iraške vlade

Carigrad, 3. maja. f. Iraška vlada je protestirala proti prihodu angleških čet v Basro, ker to nasprotuje angleško-iraškemu paktu. Hkrati je vlada v svoji proklamaciji objavila, da je dovoljen samo prehod angleških čet skozi Basro. Če Anglija tega ne bo upoštevala in bo izvajala silo, bo tudi iraška vlada odgovorila s silo. Angleškemu poslaniku v Basru je bilo v energičnem tonu sporočeno, naj angleške čete,

ki so se 19. aprila izkrcale v Iraku, takoj zapuste deželo in odkorakajo v smeri proti Palestini. Proklamacija tudi poziva narod, da ohrani mir. Poleg tega je iraška vlada ukrenila vse potrebno za mobilizacijo armade. Iraška armada je zasedla vse važne točke v deželi, letališča, prometna križišča in petrolejska ozemlja. Po vesteh, ki prihajajo iz Beiruta, se sklepa, da Anglija ne namerava spoštovati iraške neodvisnosti. Angleški poslanik je dobil nalog, da protestira v Basru.

Arabski svet na strani Iraka

Berlin, 3. maja. dr. V Siriji in Damasku posvečajo veliko pozornost dogodkom v Iraku. V političnih krogih poudarjajo, da se usoda Irake ne da deliti od usode Sirije. Iz Sirije je bilo odposlano mnogo brzojavk, v katerih čestitajo k zadržanju Iraka v tem konfliktu. V Palestini je mnogo Arabcev odločenih, da se bore za svojo svobodo in da gredo na pomoč Iraku, če se bo iraška vlada z apelom obrnila na arabski narod.

Churchill zopet išče krivce neuspehov

Berlin, 3. maja. d. Snočnji berlinski listi komentirajo najnovejše spremembe v angleški vladi ter poudarjajo, da so te spremembe posledica neprestanih angleških neuspehov v zadnjih tednih, zlasti pa katastrofe v Grčiji. »Berliner Nachtausgabe« spominja, kako je o priliki angleškega neuspeha na Norveškem Churchill izvalil vso krivdo na Chamberlaina ter izsilil njegov odstop, čeravno je bil Churchill ravno tako kriv. Enako je postopal o priliki neuspeha pri Dunkerqueu. Sedaj, ko je prišlo do katastrofe v Grčiji, sta morala oditi iz vlade kot dozdevna krivca moža, ki sta dejansko samo izpolnjevala Churchillove zapovedi, namreč Beaverbrook in Croos. »Berliner «Börsenzeitung» spominja, da sta bila Beaverbrook in Croos voditelja najvažnejših ministrstev angleške vlade. Njuna naloga je bila, da gojita največje angleško upanje, namreč da bi s silo angleškega letalstva ter z izstradanjem prisilila Nemčijo h kapitulaciji. Oba ta poskusa pa sta se ponesrečila zaradi ogromne premoči nemškega letalstva in letalske produkcije ter zaradi učinkovitih ukrepov, ki jih je Nemčija podvzela za preiskrbo z živili. List »Der Angriff« poudarja, da tudi novim možem v angleški vladi ne bo uspelo, da bi zavoženo politiko spravili

zopet na pravo pot. Spremembe na tako važnih mestih v tako pomembnem trenutku morejo pomeniti samo to, da je položaj Anglije kritičen.

V Indiji vedno bolj vre

Milano, 3. maja. u. Iz Ankare poročajo, da je predsednik vseindijskega kongresa Nehru Pandit obtožil Anglijo, da je Indijo spravila v popoln obup, ker ni izpolnila sklepev, ki so bili sprejeti na konferenci v Bombayu. Poudaril je, da bi se morala Anglija zavestiti, da so minili časi, ko je mogla obvladovati Indijo s pomočjo in privoljenjem domačinov. Iz drugih virov poročajo, da so se Angliji odločili zopet uvesti kazni bičanja, da bi Indijci na tak način prisilili k pokoršini. Iz Vaziristana poročajo, da je okrog 200 upornikov napadlo utrdbo Spinvan. Uporniki so bili oboroženi in so prizadejali garniziji, v utrdbi precejšnje izgube. Vaziriji so posebno aktivni vzdolž reke Toki. Mesto Miransah je skoraj oblegano. Na vsem področju Banuja je bilo več oseb oropanih. Vaziriji so postali sploh zelo nevarni angleški policiji.

Sprememba voznega reda

na progi Ljubljana-Vrhnik trg

Vlak št.	Prijemni s 5. majem 1941 vozijo na progi Ljubljana-Vrhnik trg in obratno dnevno redno sledeči mešani vlaki:	
	odhod iz Ljubljane	pridoh v Vrhnik trg
8032a	5.50	6.25
8032	7.45	8.20
8034a	10.30	11.05
8036	14.00	14.35
8038a	17.10	17.45
8040a	19.00	19.35

Vlak št.	odhod iz Vrhnik trg	
	pridoh v Ljubljano	pridoh v Vrhniko
8031b	6.40	7.15
8035a	8.35	9.10
8035b	13.00	13.35
8037a	15.00	15.35
8039a	18.05	18.40
8041	19.55	20.30

V zvezi s to spremembo se razveljavljajo omenjeni progi do sedaj veljavni vozni red. Vlaki 8032a ter 8034a ter 8038a imajo v Vrhniki trgu takojšnjo avtobusno zvezo do Postojne ter nato vlakovno zvezo za Trst, v obratni smeri pa vlaki 8033a, 8035b in 8041.

Vsi brezposelni delavci in nameščenci

Dijih stalno bivališče je na slovenskem ozemlju, zasedenem po Italijanski Oboroženi Sili, naj se nemudoma prijavijo pisмено ali ustno pri Javni borzi dela v Ljubljani. Prijave se sprejemajo samo proti predložitvi poslovnih knjžic.

DNEVNE VESTI

Fenksove zavarovance vjudno obveščam, da je zastopstvo Jugoslovanskega Fenksa v Ljubljani v smislu uredbe od 31. januarja 1941 prenehalo poslovati dne 1. aprila 1941. Vsi posli zastopstva so bili s tem dnem prenehanje na Nabavljajno za drugo državnih nameščencev v Ljubljani in poverjenji direktorju g. Zvonku Žolgerju oziroma njegovemu namestniku g. Srečku Cerčku. Vsi zavarovanci naj se blagovolijo obračati v vseh zavarovalnih zadevah edino na imenovana dva gospoda, ker so z likvidacijo zastopstva prenehale vse moje funkcije. — Ivo Lah.

Vode naraščajo. Gradaščica pod Polhovim gradcem je zaradi neprestanega deževja že v četrtek močno narasla, večeraj pa je pod Dvorom prestopila bregove in se razlila široko čez obdelano polje in travnike. Na nekaterih mestih je voda preplavila tudi cesto, tako da je otežkočen promet z vozovi in avtomobili. Zaradi silnih nalivov, so jeli bruhati hudourniki nad Polhovim gradcem v dolino ognarne množine vode in je voda tudi v Praprečah preplavila polje. Voda v Malem grabnu je pričela že smoliti nevarno naraščati in se je tudi nad Vičem razlila čez travnike in v Kozarjah čez obdelano polje.

Puh strele so čutili. Med večerajšnje popoldanske nevihte je toča zlasti po Dravljah, v Klečah in drugih posavskih vaseh pobelila ceste in travnike. Pod kapmi hiš se je nabralo toče za prst debelo. Med nevihto je trikrat treščilo in sicer prvič v strelovod neke hiše nasproti znane Kavčičeve gostilne v Dravljah, drugič pa spet v neposredni bližini, tako da so potniki, ki so se ob 18. privali v tramvajski voz nasproti Kavčiča, občutili puhi strele.

Spet dve nesreči zaradi nepravilnosti. Večeraj popoldne je našel 18-letni delavec Jože Jagodica, zaposlen v znanem kamnolomu v Kamni gorici pri Podutiku, blizu kamnoloma ročno granat, ki si jo je ogledoval, držeč jo v roki. Granata je eksplodirala in Jagodica težko poškodovala po vsem telesu. V Domžalah pa je eksplodirala v roki mesarskega pomočnika Franceta Narobeta vojaška patrona in mu poškodovala desnico.

Iz Ljubljane

—H Sprejem zastopnikov socialno-zavarovalnih zavodov pri gospodu Kr. Civilnem Komisarju. Njegova Ekscelencija Kr. Civ. Komisar Graziosi je v torek, dne 29. aprila t. l. sprejel zastopnike Okrožnega urada za zavarovanje delavcev in Pokojniškega zavoda za nameščence. Zastopniki socialno zavarovalnih zavodov so visokega predstavnika italijanskih civilnih oblasti na našem ozemlju pozdravili z izrazi vdanosti in podčrtali svojo dobro voljo, da v okviru danih možnosti neovirano izpolnjujejo dolžnosti, ki jih socialnemu zavarovanju nalagajo veljavni zakoni in posebno še sedanje izredno težke socialne in zdravstvene prilike. Gospod Komisar je izrekel načelo, da mora biti delo vsestransko spoštovano in zaščiteno. Vsi morajo z vso prizadevnostjo izvrševati svoje dolžnosti. Gospod Komisar bo vsem takim prizadevanjem nudil vso svojo stvarno in moralno pomoč. Razveseljivo je, da je gospod Komisar pokazal veliko osebnega poznavanja vprašanih socialnega zavarovanja. Zato smo tudi uverjeni, da bo socialno zavarovanje v visokem predstavniku fašistične Italije imelo svojega dobrega zaščitnika. Ob tej priliki izrekamo tudi prepričanje, da bodo delodajalci s posebno vneto in vestnostjo razumeli potrebe socialnega zavarovanja in izvrševali vestno iz zakonov izvirajoče dolžnosti. Zavarovanci pa morajo tudi z lastnimi sredstvi in zlasti s svoje moralno zrelostjo prispevati k zaščiti koristi socialnega zavarovanja in preprečevati zlasti vse zlorabe.

—H Silni nalivi s točo. Letošnji april se je nekam zakasnjal, da posega s svojim mahastim vremenom še v maj. Zadnje dni imamo pravo aprilsko vreme. Večeraj dopoldne smo se že veselili, da bo končno nastopilo lepo pomladno vreme, toda kmalu nam je bilo veselje pokvarjeno. Popoldne se je nebo na severu in severozapadu močno pooblačilo, kupičiti so se jeli temni oblaki in kmalu se je vtila med grmenjem huda ploha, med katero je padala tudi toča. Sledilo je več silnih nalivov, da so kanali po mestu komaj požirali vodo. Med nalivi je tu pa tam postajalo izza oblakov solnce, ker je bil del neba jasn. Proti večeru, ko so bili nalivi najhujši, so se zgrnili črni oblaki nad Zasavjem in prikazale se nekaj časa nehalo deževati in prikazale so se zvezde, toda ponoči smo imeli zopet več hudih nalivov. Dopoldne sicer ni deževalo, vendar pa ne kaže, da bi se vreme kaj prida zboljšalo. Najbrž tudi jutri ne bo nič z lepim vremenom.

—H Umrli so v Ljubljani ob 25. aprila do 1. maja. Karbaš Milena, 56 let, žena Sol. nadzornika, Ljutomer; Jager Ivan, 72 let, lvarski mojster; Magister Franja, 73 let, vpkovojenka, tob. tovarne; Kitzer Karl, 73 let, vsaj. uradnik T. P. D. v p.; Kron-egger Rudolf, strojnik v p.; Mihelič Mihael, 95 let, svaničnik drž. žel. v p.; Klöppel Rozalija, roj. Smolik, 84 let, vdova žel. poduradnika; Erzsin Marija, roj. Berlič, 74 let, posestnica; Peček Ivana, roj.

Modič, 68 let, zasebnica. — V ljubljanski bolnici so umrli: Rak Alojzija, roj. Kladrnik, 55 let, žena vpk, mestnega služitelja; Petkovšek Marija, roj. Verhunc, 62 let, žena kolar, mojstra; Grmek Franc, 52 let, dminar; Moškrčić Anica, 2 leti, hči delavca, Sostro, obč. Dobrunje; Kočar Vinčo, 1 leto, sin bejtarja, Miaka, obč. Komenda pri Kamniku; Kampuš Franc, 25 let, zasebni uradnik; Bizjak Stefanija, 52 let, zasebnica; Petrovič Pavel, 12 dni, sin delavca; Švab Tatjana, 22 dni, hči brivske mojstra; Debevec Vinčo, 62 let, žel. vlakovodja v p.; Lunder Vera, 9 let, hči delavca, Male Lipljenje pri Ljubljani.

—H Tržaško cesto popravljajo. Ta cesta je bila prejšnje čase najbolj zanemarjena izmed cest, ki so v Ljubljani pod državno upravo. Zadnje čase je zelo trpela zaradi izredno živahnega prometa. Najbrž ni bilo na nji še nikdar tako živahnega prometa z motornimi vozili kakor zdaj. Nujno je bilo, da so jo začeli vsaj zasilno popravljati. Na delu je lažji valjar. Zasuli so največje kotanje.

—H Ravnateljstvo drž. klasične gimnazije v Ljubljani sporoča, da se bo nadaljeval redni pouk v vseh razredih od ponedeljka, dne 5. maja dalje v popoldanskih urah, in sicer bodo imeli vsi nižji razredi učilnice pri uršulinkah, vsi višji pa na I. moški gimnaziji v Vegovi ulici. Začetek pouka bo v ponedeljek ob 13.50. Vrtnene knjige iz podporne zaloge dobre učenci naj, Obenem morajo vrniti spričevala, če so jih vzeli. Učenci, ki so se prijavili za sprejem iz mariborske klasične gimnazije, naj privedejo čim prej, ali vsaj do sobota, dne 10. maja, v šolo in se javijo ondi ravnateljstvu.

—H Deževje ovira delo na prostem. Zelo so zastala dela na vrtovih in njivah in deževje tudi precej ovira mestne delavce pri kanalizacijskih in drugih delih na prostem. Posebno so otežkočena kanalizacijska dela na Kongresnem trgu in Cesti na Rožnik, ker se razmočena zemlja posipava.

—H Violinist Uroš Prevorsek bo koncertiral v petek dne 9. t. m. zvečer ob 20. uri v veliki Filharmonični dvorani. To bo njegov prvi javni koncert po dovršenih violinističnih študijah v Milanu, kjer je bil gojenec znamenitega violinškega pedagoga A. Poltronieria. Na sporedu ima dela Beethovna, Paganinija, Škerjanc, Hubada in lastno kompozicijo. Na klavirju ga bo spremljal prof. L. M. Škerjanc. Vstopnice bodo od ponedeljka dalje v predprodaji v Knjižarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu.

—H Glasbena akademija in srednja glasbena šola. S prihodnjim tednom bo začel redni pouk v predmetih: čelo, klarinet, flauta, trobenta, tuba, pozovna, fagot, kontrabas in oboa (ev. tudi rog). Gojenci, ki mislijo nadaljevati študije v letošnjem šolskem letu naj se prijavijo v pisarni zavoda. Natančnejša navodila (tudi za stranske predmete) bodo nabita na oglasni deski.

—H Ravnateljstvo šole Glasbene Matice vabi stare in vse prijatelje naše mladine, da posejijo prvo javno produkcijo gojenec Glasbene Matice, ki bo v ponedeljek 5. t. m. v Mali filharmonični dvorani ob četrti na 7 zvečer. Nastopili bodo gojenci klavirskega in violinškega oddelka Matične glasbene šole. Natančni spored, ki velja kot vstopnica se dobi v knjižarni Glasbene Matice.

Živilski trg

Ljubljana, 3. maja. Zadnje čase imamo smolo, da je vselej ob tržnih dnevih slabo vreme ter da je zaradi tega trg slabše založen, kakor bi bil sicer. Danes kmetje zopet niso mogli pripeljati krompirja za prodajo na debelo. Trg pa je bil tudi v splošnem slabše založen zaradi dežja. Vendar ni primanjkovalo zelenjave, ki jo zdaj prodajajo po določeni cenah. Gospodinjje niso zadovoljne z visokimi cenami uvožene povrtine. Uvožena solata je še vedno po 24 din kg. Ob tem času je bila uvožena glavna solata lanj približno za 50% cenejša. Dolgo se tudi ne počeni grah, ki je še vedno po 18 do 20 din kg. Napredaj so že prve kumare, a zdaj so se po 40 din kg. Prve beluške so po 36 do 40 din. Novi krompir je še vedno po 12 din. Zadnje čase je največji naval pri mesarskih stoinicah in pri tržnih mizah, kjer prodajajo perutnino in maslo. Mnogi mesarji odpirajo zdaj stojnice na trgu šele ob 8., ker so se številne gospodinjje pritoževale na tržnem uradu, da ne utegnejo nakupovati mesa že ob 7. ter da jim zaradi tega pobero pred nosom vse blago služkinje in kuharice tistih gospodinj, ki lahko zjutraj spijo. Med konzumenti ni nobene vzajemnosti. Bogatejši kupci draže blago sami, ker plačajo vsako ceno za živo perutnino — za kokos ali petelina tudi do 70 din — ne glede na določene cene. Prav tako se trgajo za maslo. Dovoz masla je zdaj precej slabši, ker ga kmetje lahko razprodajo doma po visokih cenah.

Prvi vojaški koncert
muzike Armadnega zbora

bo jutri v nedeljo, dne 4. maja od 17. do 18. ure na Kongresnem trgu. Na sporedu so: 1. A. Di Zenco: Koračnica 2. pih. polka »Rek»; 2. Rossini: Seviljski brivec — Simfonija; 3. Donizetti: Lucia di Lammermoor — Delirij; 4. Brahms: Madžarski plesi št. 1 in 2; 5. Mornarska koračnica.

Boleznica
KOLEDAE

Danes: Sobota, 3. maja: Helena, Najdba sv. Križa.
Jutri: Nedelja, 4. maja: Florijan, Cvetko.

DANASNJE PIREREDITVE
Kino Matica: Večne melodije.
Kino Sloga: Frankensteinov sin.
Kino Union: Moč pod copato.

PIREREDITVE V NEDELJO
Kinematografi isti spored.

DEŽURNE LEKARNE

Danes in jutri: Mr. Bakračič, Sv. Jankova trg 9, Ramor, Miklošičeva cesta 20., Murr Mayer, Sv. Petra cesta 78.

Mestno zdravniško dežurno službo bo opravljal od sobote od 20. do ponedeljka do 8 ure mestni zdravnik dr. Gvido Debelak, Tyrševa cesta pt. 62/I. telefon št. 27-29.

Izogibajmo se nepremišljenih dejanj!

MALI OGLASI

RAZNO
Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

BOLNI NA PLJUČIH
naj stalno pijejo okrepitveno in osvežujočo
»AMBROZEVO MEDICO«
ki jo dobijo le v MEDARNI, Ljubljana, Židovska 6. 13. T.

MREZE ZA POSTELJE
dobite najceneje v Komenskega ul. 34. — Izdelovanje posteljnih žičnih vložkov. 782

Otomane
imamo zopet v veliki izbiri na zalogi po zelo konkurenčni ceni
TAPETINSTVO
E. ZAKRAJŠEK
Miklošičeva 34

50 PAR ENTLANJE
azuriranje, vezenje zaves, perila, monogramov, gumbic. — Velika zaloga perja po 7.— Din »Julijana«, Gosposvetska c. 12 in Franciškanska ul. 3. 3. T.

»PRI SOKOLU«
27. IV. ob 11. Pričakujem Vas v nedeljo ob 1/3. uri na naši postaji. Pozdravlja Vas C. — 100.— Din.

KLIŠEJE
ENO VEČBARVNE JUDOGRAFIKA SV. PETRA NA JP. 23

POSEST
Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

HISO IN PARCELO
kupim brez posredovanja. Pristopim k dobremu trgovskemu ali industrijskemu podjetju z večjo gotovino. Dopisi na upravo Sl. Naroda pod »Donosnost« 811

KUPIM
Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

Z VEČJIM KAPITALOM
pristopim v trgovsko industrijsko podjetje. Kupim hišo ali parcelo. Ponudbe na upravo Sl. Naroda pod »Sodelovanje«. 812

BAKER
medenino, svinec, staro železje plača najbolje »METALIA« — Gosposvetska 16 — tel. 32-88.

INFORMACIJE
Beseda 1.— din, davek posebej. Najmanjši znesek 15.— din

IŠCEM KONJA
črna, brez liše. Visok, vitek, star 7 let, št. 1866 — in voz z deskami in kompletom težek komat. Voz ima več žigov »K. Kovač«. Javite proti dobri nagradi na Karl Kovač, Stari trg pri Rakeku. 810

IŠCEM KOBILO
pramo z odeskanim repom, visoko 151-164 — štev. 2967. Javiti na naslov Franc Rus, Platinina, Rakek. 809

500 DIN NAGRADE
dobi, kdor mi sporoči, kje je moj konj, svetel fuks z ozko belo lišo, grivo pristrizeno, da mu sega do srede vratu, noge spodaj bolj bele, rep pristrizhen do kolen, žig 360. Išče ga Janez Urli, Vopovlje 9, p. Komenda. 809

KAPITAL
Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

KOT DRUŽABNIK
s kapitalom do 70.000 Din pristopim k samostojni dami, ki poseduje kako obrt. Samo resne ponudbe na upravo lista pod »dobro idoča«. 783

SLUŽBE
Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

GOSPODICNA
z malo maturo in trg. šolo, že v praksi za pisarniška dela, množna stenografija in strojepisja, išče službo tudi začasno v pisarni ali kot blagajničarka. Ponudbe na pravo »Sl. Naroda« pod »Dobra strojepisarka«. 717

DOPISI
Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

UPOKOJENEC
želi znanja z upokojenko do 45 let starosti. Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod »Resnost«. 813

POUK
Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

TEČAJI NEMSCINE
tečajji italijanščine, slovenščina za Italijane. — Ljubljana, Beethovnova 9/L 816

Bodočnost je za Vas neznana dežela

Če hočete poznati Vašo življenjsko pot, ne oklevajte, ampak pišite grafologu, ki bo neizmisljiv in zanesljiv vodnik Vaše življenjske sreče.

Gotovo se Vam je že dogodilo da ste prišli v neznane kraje, kjer niste poznali cest in poti, v takem položaju se niste prepustili golemu slučaju in predali temni negotovosti, temveč ste povprašali kakega domačina da Vam pokaže kod in kam? Zakaj ne bi vprašali kadar gre za Vaše najbolj zaželjeno spoznanje, za Vašo bodočnost? Zakaj tavate v negotovosti in trdovratno hodite po neznanih potih življenja. Ko pa bi vendar radi dosegli srečo, ljubezen in blagostanje. Nevarnost pa je da vse to zgrešite in Vam sreča uteče zadnji hip. Tu Vas morda čaka bogata ljubeča žena, tu Vas čaka kariera, blagostanje. Vi pa se trdovratno držite svojih navad, Loterijski uspehi se Vam odmakajo! Zakaj pa tihirate slabe številke in igrate v nepovoljnem času? Zadržite se od igranja, Vam bodo sreča in uspehi bližje kot prej. Spoznali boste jasno in natančno to, kar morate storiti za blagor in uspeh pri vseh delih in podjetjih ter pri Vaših odločitvah.

Gratolog F. T. KARMAH, Vam pokaže v Vaši življenjski prognozi pot do Vaše sreče in namenjene usode.

Vsak dan nam pošta prinaša dokaze našega dela in zahvale mojih klientov. Prosim čitajte:

»Za vsebino Vašega cenjenega dopisa, z ozirom na studij mojega življenja in moje psihanalize, se Vam najpričneje zahvaljujem. Vsa Vaša posvarila in navesti so za mojo bodočnost življenjsko važni. Sem zelo presenečen, ker se vse Vaše napovedi izpolnjujejo, čudim se samo kako ste mogli podati tako toben opis mojega prošlega življenja in mojih neuspehov. Sedaj vem, ko so se začele Vaše napovedi izpolnjevati, kdo je moj vodnik na moji bodoči življenjski poti. Da Vam pismeno zahvalim me je napotil tudi loterijski uspeh, ki sem ga dosegel v prošlem kolu loterijskega igranja. Zahvaljujem se Vam za Vaše delo, Vam vedno hvalenec Jernej Kovačič, dipl. tehnik. Maribor.«

Vse to dobite popolnoma brezplačno, ako kupite najnovejšo knjigo »Vaša lična draža« (osebni vpliv). S pomočjo te knjige si boste zagurali Vašo ljubezen, Vaše zdravilje in večjo priljubljenost. Knjigo dobite diskretno zapakirano za ceno din 40.—. Pošljite še danes rojstne podatke in vsa važnejša vprašanja, ki Vas zanimajo za Vašo bodočo življenje na moj natančen naslov:

F. T. KARMAH, ZALEC.
Denar se pošlje v naprej na ček račun št. 17.455.

VSEM tvrdkam, javnim obratom itd. se priporoča
črkoslikarstvo
IVAN BRICELJ
Ljubljana, Tyrševa c. 13 (dvoršče pri »Figovcu«). — Telefon 33-07
Izdeluje vsa v stroko spadajoča dela, in sicer slikanje napisov na zid, les, pločevino, steklo, naprava pločevinastih črk, svetlobnih reklam itd.

Klet „Zvezda“

naznanja svojim cenjenim gostom in ostalemu občinstvu, da se obrat vrši popolnoma normalno in je odprta vsak večer do 10. ure.

Glavni vhod v prostore KLETI je zdaj iz Selenburgove ulice.
Priporočam svojo dobro poznano kuhinjo in priznana vina.

Lastnik M. Šilović

Zahvala

Za premmogoe dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob težki izgubi našega nepozabnega moža, očeta, tasta, starega očeta itd., gospoda

Jožeta Goriška

trgovca, gostilničarja in posestnika

vsem prisrčni Bog plačaj. Globoko zahvalo smo doživi č. gg. duhovnikom iz Stiškega samostana za pripravljanje na večnost kakor tudi za udeležbo pri pogrebu, zdravniku gospodu dr. Fedranu za neumorno prizadevanje, poseškemu društvu za žalostinke, Gasilskemu društvu iz Stične in iz Metnaja za častno spremstvo ter vsem prijateljem in znancem, ki so spremili pokojnika na zadnji poti.

STIČNA, dne 3. maja 1941.

Zalujoča rodbina GORIŠEK in srodnički.

MICA PEHANI
roj. Lavrenčič

nas je danes zjutraj po kratkem, težkem trpljenju za vedno zapustila.

Pogreb nepozabne drage pokojnice bo v ponedeljek ob 16. uri iz kapele sv. Nikolaja na Žalah.

LJUBLJANA, 3. maja 1941.

Univ. prof. ing. IGO PEHANI — soprog;
PETER ŽIŽA in BREDA — otroka
in zalujoče rodbine ŽERJAV, LAVRENČIČ

Kakšno je naše mleko

Da ljubljanski konzumenti ne bodo v zmoti glede kakovosti tržnega mleka

Ljubljana, 3. maja. Vrnivši se iz Banata, sem zvedela, da mi nepodpisani pisec, menda ing. Neržima, ki je izšel v »Zdravju« morda kot odgovor na moj članek. Benkov članek mi ni prišel v roke in bi mi bilo sploh izpod časti, da ugovarjam na izvajanja glavnega mlekarija neke vodeče ljubljanske mlekarnice, ki pa mora štiti interese svojega delodajalca.

Drugače je s člankom ing. Neržime, ki bi ugnel zavesti ljubljanske konzumente v zmoti glede kakovosti ljubljanskega tržnega mleka, pa zato odgovarjam nanj tako, da bodo gospodinjne same znale priti do pravega zaključka, v kolikor ga že zdravniško niso dobile iz mleka samega.

Ker moj članek v »Zdravju« ni bil namenjen široki javnosti, temveč strokovnjakom, in ga je razen tega še uredništvo skrajšalo na polovico, se mi zdi umestno, da malo obširneje pišem o mleku, ki je poleg kruha najvažnejše živilo.

Mleko se ceni po hranljivih snoveh, ki so v njem. Medtem, ko ima nepovzrojeno mleko od najrazličnejših pasem skoraj isto stalno množino beljakovin, sladkorja in mineralnih substanc, je množina njegove maščobe lahko precej različna. Razen od pasme in krme zavisi množina masti (smetanane) na presenetljiv način od množine mleka. Tako nam daje krava, ki jo mozem trikrat na dan, lahko sledede mleko: zjutraj z 2,9 odst. maščobe, opoldne z 4,2 odst. maščobe, zvečer tudi z 4,2 odst. maščobe. Od večera do jutra pretreče namreč več časa, kakor med ostalima mlazma. Zato dobimo zjutraj več, a slabšega mleka.

Ravno zaradi spreminljivosti maščobe v mleku se ceni mleko po maščobi, dasi so njegove beljakovine dragocenejše.

Naš živilski zakon dovoljuje prodajo mleka, ki vsebuje vsaj 2,2 odst. maščobe. To je veljalo za vso državo. Higieniki zavodi pa imajo pravico povisati spodnjo mejo maščobe na svojem teritoriju po krajevnih prilikah.

Higieniki zavod v Ljubljani je organiziral kontrolo živil 1929. leta. Prvi rezultati mlečnih preiskav so pokazali, da ima okoliško mleko preko 3,0 odst. maščobe. Zato so takoj dvignili spodnjo mejo na 2,8 odst. Tedaj so vodeče ljubljanske mlekarnice prodajale mleko z 2,8 odst. maščobe. Niti ene stotinke odstopa več!

Med delom se je izkazalo, da je mleko boljše, kakor so pričakovali. Zato so 1930 leta dvignili spodnjo mejo maščobe na 3 odst. Takoj nato so mlekarnice prodajale mleko z 3,00 odst. masti. Zopet niti ene stotinke več! To se pravi: če bi imelo splošno ljubljansko mlekarniško mleko le eno stotinko procenta manj maščobe, se ne bi smelo prodajati, ker bi bilo preslabo.

Skodi več let so vsakemu mleku, ki je prihajalo v Ljubljano, na mitičnih jemal vzorec in ga pošiljali na vpogled v Higieniški zavod. Tam so analizirali dnevno tudi po 20 ali več vzorcev, nekdo celo celokupno uvoženo mleko omenkrat, t. j. nekaj manj od 2000 vzorcev. Te sistematske strokovne analize so pokazale, da ima po kmeth uvoženo mleko povprečno 3,6 odst. maščobe. V rezultat z vsteti tudi taki vzorci, ki jih je kmeth nadvse nerodno povtoril, t. j. jim prilli toliko vode, da so imeli le 1,5 odst. masti (to je bil »rekordni« rezultat!). Nepovzrojeno mleko ima pri nas znatno več maščobe, t. j. oca 3,8 odst. (zbrano mleko iz celodnevne mlazje). Tako mleko daje n. pr. Turjak v Otroški dispanser. Enako dobro mleko uvažajo Združene mlekarnice v Naklem in drugi.

Torej: v Ljubljano prihaja mleko v mlekarnice s povprečno 3,6 odst. maščobe, iz vodečih mlekarn pa prihaja večinoma s 3 odst. maščobe. Iz tega je razvidno, da se zmanjša vsebina maščobe v mlekarnah za eno šestino, včasih celo do ene četrteine.

Kako lahko zmanjšamo maščobo v mleku? Na dva načina: s prilivanjem vode ali s posnemanjem. Prilivanje vode spoznamo po tem, da se obenem z maščobo razredijo tudi ostale snovi v mleku. Tako največkrat potvarjajo mleko kmetje. — Posnemanje pa spoznamo po tem, da se sicer zmanjša vsebina maščobe, da pa ostanejo ostale sestavine normalne. To velja za ljubljansko splošno-mlekarniško mleko, kakor vem iz svoje prakse.

Kako posnemamo mlekarnice mleko — to g. ing. Neržima naj ne bo vaša briga! Skrbite le za to, da ga sploh ne posnemate. Evidentno posnemanje je namreč kaznjivo, tudi če pri tem dosega vsebina maščobe v mleku skrajno dopustno mejo.

Zelo zanimiva je vaša presenetljiva trditve, da so statistični podatki, na katere se oprira moj članek, stari in da se med tem kakovost ljubljanskega splošno-mlekarniškega mleka izboljšala. Statistika, na katero se opira moja izvajanja, je rezultat dve in pol letnega sistematskega, nestranskarskega dela. Objavljena je bila 1932 l. Ali je kasneje sploh še kdo sestavljal in objavil novo statistiko? Na podlagi česa ste pa vi objavili presenetljiv rezultat, da ima ljubljansko splošno-mlekarniško mleko kar 3,4 odst. maščobe? Koliko stara je pa ta Vaša statistika? Pa ne da bi bila kar cel dan? Koli? Ne uvidevam namreč vzroka, zakaj naj bi vodeče ljubljanske mlekarnice 0,4 odst. maščobe, tako čisto proti stari navadi »podarile« maščonom, če jim tega ni treba, ker jim pač nihče ne gleda na roke in se ne izvajajo nobene konsekvence na podlagi »starih« statistik. Dejstvo je namreč to, da se od 32 leta niti krave niti krma niso poslalsale, topogledni živilski predpisi pa niti za piklo izboljšali, tako da kar mirne duše lahko ostanemo pri tej prvi in zadnji »statistiki«, ki nam jasno kaže, da posnemata večina vodečih ljubljanskih mlekarn eno šestino do eno četrteino maščobe in to s tihim dovoljenjem strokovno usposobljenih kontrolnih organov.

Če bi že kolkaj obstajal dvom v točnosti mojih navedb, predlagam, da pregleda izvenstrankarska komisija knjigovodstvo vodečih mlekarn, in sicer sledeče zapise: uvožena sladka smetana, prodana sladka smetana, prodano posneto mleko. (Sirička, ki bi se dal narediti iz posnetega mleka, producira mlekarnice tako malo, da ne pride v poštev). Iz teh treh podatkov bi se namreč moralo spoznati, da se v Ljubljani paralelno z razvojem mlekarn prodaja ogromno sladke smetane, ki se pa le v neznatni množini uvažava v mesto, temveč se v pretežni večini (da ne rečem: praktično vsa!) producira v mlekarnah samih. To ne bi bilo nič hudega, če bi se istočasno prodajalo mleko, ki je po predpisih živilskega zakona vidno deklarirano kot »posneto«.

Iz teh treh podatkov bi se namreč moralo spoznati, da se v Ljubljani paralelno z razvojem mlekarn prodaja ogromno sladke smetane, ki se pa le v neznatni množini uvažava v mesto, temveč se v pretežni večini (da ne rečem: praktično vsa!) producira v mlekarnah samih. To ne bi bilo nič hudega, če bi se istočasno prodajalo mleko, ki je po predpisih živilskega zakona vidno deklarirano kot »posneto«.

Dragi konzumenti! Katera ljubljanska mlekarna pa je še kdaj prodajala »posneto mleko«? Mnogo rentabilneje je namreč, da ga priliva k ostalemu mleku, tako da ostane v tej mešanici že 3,00 odst. maščobe, s čimer je volk sit in koza cela. — Tako komisijo naj bi poslali najbolj tangirani krogi, t. j. konzumenti, n. pr. Zveza gospodinj. Mlekarnice s čisto vestjo, boljše »čistim« mlekom se gotovo ne bodo temu upirale!

S tem obenem prehajam na drugi vaš ugovor, g. ing. Neržima. V svojem članku trdim, da okrađejo mlekarnice ljubljansko mleko za cca 1 in pol milijona dinarjev, če preračunam množino protizakonitno posnete maščobe na sirovo maslo. Podlaga temu računu je bila: 20.000 litrov dnevno prodanega mleka, posnetega od 3,6 odst. na 3,0 odst. maščobe, 20 odst. vode v sirovem maslu in 32 din za kg masla (članek je bil sestavljen pred tremi leti. Zato take cene, objavljen lani, napaden pred oca 14 dnevi!) Na te moje račune mi ugovarjate s tem, da po Vaši popolnoma nepodprti cenitvi prodajajo mlekarnice le 10.000 litrov mleka dnevno, da ima sirovo maslo le 17,5 odst. vode, ne pa 20 odst.

Na ta Vaša izvajanja vam odgovarjam sledeče: Kakor rečeno, je uredništvo »Zdravja« znatno skrtilo moj članek. Med drugim je odpadel sledeč stavek: »Dnevno prodajo mleka po ljubljanskih mlekarnah cenim na 20.000 l brez kakršne koli podlage, ker za to sploh ne obstojajo nobeni podatki.« — Brez ozira na to, da tudi Vaši podatki niso osnovani in da bo resnica nekje v sredini — je ta moja navedba postresnega pomena. Važno je, da mlekarnice posnemajo mleko, pa naj bo tega mleka 20.000 ali 10.000 litrov. Vsota 1 in pol milijona din letnega nepoštenega dobička iz posnemanja se celo poveča na preko dva milijona tudi če posnemajo dnevno le 10000 litrov, čim preračunamo vrednost posnete maščobe na sladko smetano mesto na sirovo maslo. Sladka smetana mora namreč v smislu živilskega zakona imeti najmanj 20 odst. maščobe, sirovo maslo pa sme imeti v smislu istega zakona do 20 odst. vode (čisto brez ozira na to, koliko vode sta imela ona dva vzorca, ki ste ju analizirali!). Sirovo maslo ima torej 80 odst. maščobe, smetana pa 20 odst. Upravičeno bi torej bilo, da je smetana pri liter

(ki je manj od kg.) približno četrtno tako draga kakor sirovo maslo. Temu pa ni tako! Ta čas, ko se je že dokaj dobro sirovo maslo dobilo za 30 din kg, je 1 l sirove smetane veljal 20 din, mesto kakor rečeno, 8 din. Do tega računa pridemo tudi, če izhajamo iz takratne cene mleka: 1 liter smetane si dobi iz 5 l dobrega kmečnega mleka po 2,5 din, pri tem so ti ostali 4 l posnetega mleka po 1 din. Zato bo razumljivo, da najdemo na ljubljanskem trgu sirovo maslo iz Bohinja, Zirov, Vrhnice itd. — mnogo rentabilnejšo slatko smetano pa le iz »x« ali »y« ljubljanske mlekarnice.

Jeli tako, g. ing. Neržima?! Torej po starih cenah in po starih in pravih statistikah ogoljufajo vodeče ljubljanske mlekarnice ljubljance s posnemanjem za preko 2 milijona din letno, če uvažujemo, da posnemajo dnevno le 10.000 l mleka!

Sicer pa morda nekatere mlekarnice ne prodajajo sladke smetane, oz. jo kupujejo od kmetrov ali od konkurence! Jeli?! Ne silno vabljivi je ta kososalni profit, posebno če uvažujemo, da posneto mleko prilivajo k neposnetemu in ga prodajajo kot polnovredno! Ta vabljivost postaja tam silnejša, če upoštevamo, da je dobiček pri

Rooseveltovi sodelavci

Bivšo Jugoslavijo je potegnil v vojno polkovnik Donovan

V ožjem krogu Rooseveltovih pomagačev in svetovalcev, pišejo listi v Berlinu, je najzanimivejši Harry Lloyd Hopkins. Z njim se Roosevelt posvetuje o vseh važnejših vprašanjih. Hopkins je tisti, ki je najboljše doumel Rooseveltovo imperialistično politiko. Druga dva najožja predsedničkova sodelavca sta Henry Morgenthau in Sumner Welles. Morgenthau je žid, ki vodi zelo energično ameriške finance. V veliki meri je tudi njegovo delo zakon o vojni pomoči Angliji. Uživa veliko zaupanje pri Rooseveltu in je v Beli hiši kakor doma. V strankarske boje se ne spušta. Sumner Welles je edini »aristokrat« v Rooseveltovem krogu. Je poklicni diplomat in zmogel najstrožjega nastopa proti svojim nasprotnikom. Do zasedbe Avstrije po Nemčiji je upal v možnost velikega svetovnega gospodarskega sporazuma. Danes skuša, kakor je soditi po njegovih akcijah, izgladiti nasprotstva med demokracijo in totalitarnimi režimi.

Zunanji minister Cordell Hull je človek »z močno, toda lahko roko«. Imajo ga za predkanega in žilavega človeka. Notranji minister Ickes je »proletarec«, ki se je odlikoval z rabo izrazov v napadnih na evropske politike, kakršni doslej niso bili v navadi v mednarodnem jeziku odgovornih osebnosti. Roberto Jackson je pravosodni minister. Je dober govornik in zagovarja pomoč Angliji s stališča mednarodnega prava. Roosevelt ga ima precej v časteh. Stimson in Knox sta republikanca. Knox je živahnejši od Stimsona. Pozornost je Knox vzbudil s svojo zahtevo po zopetni oborožitvi. Postal je Donovan v Evropo. Donovan je ugleden advokat in uživa v Washingtonu velik ugled. Donovan se lahko pohaha, da je zavlekel Jugoslavijo v vojno. Razen teh obkrožajo Roosevelta še drugi, kakor Kundsens, Bullitt, Frankfurter, miss Perkins. Rooseveltova svetovalka pa je tudi njegova žena, vendar se ne ve, koliko odloča v sklepih svojega moža. Morda so še drugi, ki vplivajo na Roosevelta, o vseh pa lahko trdimo, da ne poznajo stvarne zahteve Evrope, da vodijo partizansko politiko v prid Anglije, prevzemajoč veliko odgovornost za podaljšanje vojne in predvsem odgovornost, da so to vojno izzvali. Vsi so tudi pod vplivom Židov kakor Roosevelt, ki ga obkrožajo Židje v takem številu kakor nobenega ameriškega predsednika doslej.

Republika, ki šteje 14.000 prebivalcev

San Marino obsega en sam hrib in mestec na italijanski vzhodni obali

O tej »državi« listi pogosto pišejo v rubriki o svetovnih zanimivostih, a kljub temu je vedno ni posebno dobro znana. To je republika San Marino, ki obsega en sam hrib in mestec na italijanski vzhodni obali, okrog 50 km daleč od Mussolinijevega rojstnega kraja Forli. San Marino je prav tako neodvisna država, kakor sta Lichtenstein in Monaco, in sicer že 600 let. Ta država šteje samo 14.000 prebivalcev. V starih časih, ko je bila Italija razdeljena v številne državice in svobodna mesta, se je republika San Marino pogosto vojevala. Napadali so jo in oblegali, toda nikdar je niso premagali. Ko je vladarska hiša Savoja v prejšnjem stoletju razširila svoje gospodarstvo na vsem Apeninskem polotoku, so se znali regenti San Marina dobro prilagoditi in v novejšem času se jim je posrečilo celo skleniti v Quirinalu nenapadljivi pakt z Italijo.

Ime republike San Marino je prodrlo v svetovno javnost nedavno, ko je neki stockholmski list poročal, da je ta država uradno od leta 1915, še vedno v vojni z Nemčijo, da se je odločila, da sklene mir z njo in namesta tega objavi vojno Angliji.

Zanimivo je, da je San Marino bil udeležen v zgodovini vedno v vojnih velikih sil in da so na njeza ob sklepanju miru vselej pozabili. V dobi Napoleonovih vojn je bila država San Marino edina med

mleku samem majhen, kljub temu, da ga mlekarnice kmetom mizerno plačujejo in že zato a priori ne dobivajo prvostopenjskega materiala. »Stranski dohodek« iz posnemanja postaja zato sam po sebi »glavni dohodek«, ki pa je na žalost kljub vsej razumljivosti protizakonit. — Se bi pa moral preorganizirati vse naše mlekarnišvo! Če ga nismo mogli oz. hoteli sami, nas bo pa prisilil kdo drug!

Se z nečim ste mi oponirali, g. ing. Neržima! Namreč: če bi zahtevali, da se prodaja na ljubljanskem trgu mleko, ki le malo zaostaja za povprečno kakovostjo nepovzrojene okoliškega mleka »marsikateri kmety ne bi mogli prodajati mleka«. Kako socialno g. ing. Neržima! Kolika briga za kmety! Ampak ne smete pozabljati, da predlagam le to, kar kmety zlahka zmore, kakor čisto jasno dokazuje statistika. Le mlekarnice tega »ne zmorejo«, kar tudi jasno dokazuje ista statistika, in kar naj bi bila Vaša edina skrb!

V ostalem pa: Gorenjski kmety bo prodajal iz mešane večerje in jutrnje mlazje vedno mleko, ki bo imelo znatno več maščobe od 3,5 odst. Barjan pa naj ne prodaja mleka, če nima hrane za krave mlekarnice, temveč sladko smetano, ki mu bo bogato poplačana, če jo bo prodajal po isti ceni kakor ljubljanske mlekarnice, in bi jo zlahka prodal, čim bi nekatere ljubljanske mlekarnice nehale protizakonito posnemati mleko.

Ing. Ahačič Marija

pa začela Italija vojskovati. San Marino ni mogel več živeti z velikim italijanskim prijateljem v vojni. Zato so v San Marino izvolili novega regenta ter izpremenili politični kurs.

Ta državica je bila vedno velik ljubimec italijanskih državnikov. Tudi Mussoliniju je zelo pri srcu in podaril ji je malo električno železnico, ki vozi od morske obale na vrh hriba.

San Marino ima svojo valuto, posebne avtomobilske znake in svojo tiskarno poštni znak. Ta tiskarna spada med najdonosnejšo posest državnega erarja. Ustava je patrijarhalna ter imajo samo očetje pravico glasovanja. Regenta volijo vsake tri leta.

Premalo nevest v Mandžuriji

V splošnem je skoraj po vsem svetu več žensk kakor moških, toda tudi v tem primeru so izjeme. To predvsem velja za Mandžurijo, japonski protektorat. Točnega števila prebivalstva v Mandžuriji ni tako lahko ugotoviti, ker so bili dosedanja podatki navadno netočni. Zanesljivejša je šele statistika, ki je bila objavljena lani oktobra. Po tej statistiki je imela Mandžurija 43.233.944 prebivalcev ali okrog 10 milijonov več, kakor so dotlej računali. Tako je treba poslej Mandžurijo prištevati na deveto mesto po številu prebivalcev med drugimi državami na svetu, in sicer takoj za Italijo. Mandžurija pa ima celo več prebivalcev kakor Francija.

Mandžurija ima tudi eno milijonsko mesto Mukden, ki šteje 1.140.000 prebivalcev. Razen tega je v Mandžuriji še 14 velikih mest, največje je med njimi Harbin s 660.000 prebivalci. Prestolnica Hsingsking je na tretjem mestu med mandžurskimi mesti s 550.000 prebivalci.

Najbolj gosto naseljena je pokrajina Mukden, kjer živi četrtnina prebivalstva. Gostota prebivalstva znaša 130 na km². Nekatere pokrajine so na povsem neobitljene kakor n. pr. na severu Hingan.

Ljudsko štetje je pokazalo, da je v Mandžuriji večina prebivalcev moških in da najbrž ni nikjer na svetu razmerje med moškimi in ženskami tako slabo v škodo žensk. V pokrajini Helio odpade celo 327 moških na 100 žensk. V prestolnici odpade na 100 žensk 166 moških. Povprečno v vsej Mandžuriji odpade na 100 žen 124 moških. Lansko ljudsko štetje v Mandžuriji je bilo prvo zanesljivejše in na podlagi njegovih rezultatov bo treba popraviti navedbe v mnogih leksikih.

Hitrost govoric

Da bi ugotovil, kako hitro se širijo govorce, je dal newyorški veleposelnik Hambroke po nekem prijatelju v nekem klubu razširiti vest, da stoji pred polomom. Se istega dne je Hambroke odpotoval v Chicago na neki banket, kjer so ga sprejeli precej neprijazno. Gostitelj mu je na zadnje dejal, da mu je navzočnost bankrota nezaželjena. Hambroke je imel precej dela, preden je mogel govorico, ki jo je sam izzval, ovreči. Sedaj pa ve, da se govorce širijo prav tako hitro kakor telefonski pogovori.

Ameriški zavod v Berlinu

Pred 30 leti je bil ustanovljen v Berlinu na pobudo ameriškega narodno-gospodarskega strokovnjaka Johna Burgesa ameriški institut, ki je v razdobju enega pokolenja storil mnogo za izmenjavo misli med Nemčijo in Ameriko. Med drugim je skrbel zavod za to, da so lahko mnoge nemške oblasti, organizacije, industrijska podjetja itd. z odgovarjajočimi partnerji v Ameriki izmenjavale svoje izkušnje. Poleg tega je omogočil zavod, da je dobivala Nemčija mnoga dela največje ameriške založbe Government Printing Office, ki se sicer na knjižnem trgu ne dobe. Zavod ima največje evropsko zbirko ameriških publikacij, obsegajoče nad 18.000 zvezkov. Važno je tudi obširno zavodovo delo na polju osebnih stikov, s katerimi je Nemcem in Amerikanom omogočeno seznaniti se z mnogimi nemško-ameriškim vprašanji. Zavod je dajal nasvete med drugimi državnim guvernerjem, senatorjem, diplomatom, državnim uradnikom, vseučiliškim profesorjem, zdravnikom, pisateljem, industrijcem itd. Zavod je izdal že mnogo spomenic, v katerih vedno znova naglašajo, da ni v Evropi nobene podobne organizacije, ki bi izkazovala tako učinkovito pomoč angleško-govorečim interesom.

Pomagajmo povsod našim oblastem!

stnost vaše žene sem si razlagal samo tako, da je morala priti iz Hennebonta slaba vest.

— Da, to ste mi rekli. — Toda pozneje, ko ste zvedeli — kajti to ste gotovo zvedeli, — da moja žena ni imela resnega poviča za odhod — ali niste bili nekoliko presenečeni?

Rene je nekaj časa okleval z odgovorom. Videl je, kako se je Romainov pogled vprašujoče ustavljal na njem.

— Da, — je odgovoril premagujoč se. — Odkrito priznam, da me je odsotnost vaše žene v takem trenutku nekoliko presenetila.

Romainov glas je bil ves izpremenjen, ko je vprašal:

— In ... govorite čisto iskreno, ali si nikakor niste mogli pojasniti tega, kar se vam je zdelo tako čudno? Ali ničesar ne spoznate v ravnanju in v ... čustvih moje žene, kar bi vam pomagalo pojasniti to?

Mejan se je bil povsem zmotil v pomenu teh besed. Misli je, da ve Romain mnogo več, nego je hotel povedati ali pokazati.

Strah, da bi se izdal, zlasti bojazan, da bi ne izpostavil Jeanne pravični jezi njenega moža, mu je vzela za zanikanje potrebno moč. Z nesigurnim glasom je odgovoril:

— Ne, zares nisem vedel ničesar ... Nič podobnega ne vem.

Romain je utihnil in poznalo se mu je na obrazu, da je zatri v sebi nevoljo.

Blodna ljubezen

Roman

On jo je ljubil iz vsega srca. Samo kratek čas je potreben, da ženska spozna, kakšna čustva je zdrnila v moževem srcu. A v tem primeru je bilo znakov in dokazov dovolj.

Obzirnost v občevanju z njo je to najbolj dokazovala. Misli so ji uhajale na strastne izbruhe v prvih dneh njunega zaka, ko se Romain ni znal premagovati. In prav strah pred tem, da bi se zopet nasilno ne polastil, jo je pregnal z doma.

Da! Ta izprememba v značaju in ljubezni njeneža moža jo je ganila bolj, nego je mogla povedati z besedami, bolj, nego si je upala priznati. In vedno znova se je dolžila, da je bila sama nevhvaležna in neprevidna, kajti uganila je, da se je bilo naselilo v Romainovem srcu žgoče sumničenje.

Romain nikjer ni mogel najti miru. Anonimno pismo je bilo sicer vredno vsega zaničevanja, vendar je pa razjedalo njegovo srce liki trup. Bil je prepričan, da ne bo več našel miru, dokler ne pojasi te strašne zagonetke.

Tako je preživel ves zdvojen osem dni, devetega dne je pa sklenil napraviti vsemu konec, ker je bilo postalo njegovo življenje že nevzdržno.

Na povabilo svoje tače in tasta se je dvakrat

39 sam odpeljal v Hennebont, ne da bi kakorkoli pokazal, kako mu krvavi srce. In vendar so vsi opazili, da hodijo njegove misli druga pota in čeprav niso vedeli, kaj ga teži, so se jeli vsi zaradi njega resno vzemirjati.

Hermina je bila v njegovi okolici edina, ki ji je bil znan položaj. Kot pametno dekle je slutila, kaj bi se moglo iz tega razviti.

Vse zlo je bilo povzročilo žaljivo pismo nesramnega obrekovalca, proti kateremu se je zdaj obrnil ves Romainov gnev.

Toda Hermina o tem pismu in njegovi vsebini ni ničesar vedela. Svojo sodbo si je bila ustvarila samo iz zunanjih znakov.

Čim bolj je Romain slutil, da ga opazujejo, tem bolj je pazil nase. Izogibač se človeškim pogledom je strogo pazil na to, da v vse njegovo ravnanje odgovarjalo izkušnemu in poštenemu zankonskemu možu. Ni imel sicer namena stopiti pred ženo z neutemeljenimi očitki, pač je pa iskreno želel, da bi tudi ona ne dajala povoda za prepire.

Slednjic se mu je ponudila ugodna prilika, da je mogel povedati vse, kar ga je težilo. Srečal je Renea de Mejana v Hennebontu in napel vse sile, da bi mu takoj ne odkril svoje tajne. Vicekonzul je bil zelo dobre volje in širokogrudno mu je odkril svoje prijateljsko srce. Romain je iz tega spoznal, kako zelo je ojmajno njegovo sumničenje. Začutil je pravi gnus nad tem, da je proti svoji volji vzel zaobrambo. Čisto melanholično,

brez notranjega prepričanja, se je dometil z Reneom, da se prihodnji dan sestaneta v Lorientu.

Rene je prišel ob dogovorjeni uri na obalo. Vstopila sta v motorni čoln in se prepeljala na desno obalo pristanišča. Nadaljevala sta pot peš do Larmorra. Slednjic sta ostala sama na obali in lahko sta nemoteno govorila.

— Evo me in na razpolgo sem vam, Romain. — je dejal Mejane. — Povejte mi, kaj ste mi hoteli reči, ker ne vem, kako naj si razlagam to, da se vam že več dni na obrazu in vsem vedenju pozna, da sem izgubil vaše zaupanje, česar gotovo nisem zaslužil.

— Sestala sva se kot nalašč ob pravem času, — je odgovoril Romain premagujoč se. — Odkrito hočem govoriti z vami, toda prosim vas že v začetku, da bi tudi vi odkrito govorili z menoj.

— To vam rad objavljam, — je odgovoril mladenci. — Meni še nikoli ni bilo težko biti iskren. No, torej, vprašajte in rad vam bom odgovarjal.

— Dobro, če je tako, pa preidva kar k stvari. Ali ste bili že dolgo pred mojim povratkom v Lorientu?

— Točno šest dni, če vam gre za natančnost.

— Ali ste se dolgo mudili v tujini?

— Deset mesecev, morda malo manj ali več, kajti Pariz sem zapustil lani v decembru.

— Dobro, kaj ste pa mislili takrat zjutraj, ko sem se vrnil in ko ste videli, kako hudo mi je bilo, da nisem našel žene doma.

— Prav isto, kar sem vam takrat povedal. Od-